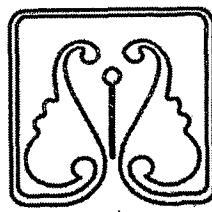

٢٠١٧٦.١١.٧
٢٠١٧٦.١١.٨

١٠٧٨٧٤

دانشگاه پیمان
دانشکده علوم پایه
گروه شیمی

رساله دکتری

مطالعه ای در سنتز ترکیبات N-هتروسیکل جدید
مورد استفاده در سنتز ترکیبات فعال بیولوژیکی

از:

حشمت الله صمیمی شلمزاری

استاد راهنما:

دکتر منوچهر مامقانی

استادان مشاور:

دکتر فرهاد شیرینی

دکتر خلیل طباطباییان

۱۳۸۷ / ۱۰ / ۱

مهر ماه ۱۳۸۷

۱۰۷۵۶۴

تقدیم به

آنان که ناتوان شدند تا من به توانایی برسم
موهایشان سپید شد تا در اجتماع رو سپید شوم
و عاشقانه سوختند تا روشنگر راهم باشند و گرما بخش وجودم

پدر و مادر عزیزم

تقدیم

به برادران و خواهران مهر بانم
و برادر عزیزم داود

تشکر و قدردانی از:

استاد فرزانه، استاد راهنمای عزیز و بزرگوارم آقای دکتر منوچهر مامقانی به پاس آنچه در علم و عمل په من آموختند و شاگردی در مکتب این استاد عزیز برای بنده مایه غرور و مبارفات است.

استاد گر انقدر مشاور آقایان دکتر شیرینی و دکتر طباطباییان به پاس آنچه به من آموختند..

استاد ارجمند آقای دکتر حبیبی که داور خارجی این رساله بوده و حضور گرم آنها بسی بر غنای این جلسه افزود. استاد عزیز آقای دکتر یزدانپیش و خانم دکتر یحیی زاده که داوران داخلی این رساله بوده و با دقت رساله را مطالعه و ویرایش کردند.

مدیر محترم تخصصیات تكمیلی دانشگاه آقای دکتر شیرینی و کارشناس محترم

ریاست محترم دانشکده علوم آقای دکتر شعبانی پور

معاونت محترم آموزشی دانشکده علوم آقای دکتر رادمقدم

معاونت محترم پژوهشی دانشکده علوم آقای دکتر روضباتی

معاونت محترم اداری مالی دانشکده علوم آقای دکتر نورسته نیا

مدیر محترم تحصیلات تكمیلی دانشکده علوم آقای دکتر سعیدی

مدیر محترم گروه شیمی آقای دکتر انصاری و کارشناس محترم آقای وظیفه

نماینده تحصیلات تكمیلی دانشگاه در جلسه دفاعیه آقای دکتر سعیدی

تشکر از برادرانم داود و حجت که در جلسه دفاعیه تشریف اوردند. و سپاس فراوان دارم از برادرم داود که همیشه یاریم کرد.

و دیگر استاد عزیزی که در طول تحصیل مرا یاری کردند آقایان دکتر محمودی، دکتر علی اکبر، دکتر معتمدی، دکتر شارقی، دکتر ملک پور، دکتر پروانک، دکتر نجفی و دکتر ادبی.

کلیه اعضای هیئت علمی، پرسنل اداری، حسابداری دانشکده علوم، کارشناسان محترم آزمایشگاهها (خانمها پورگریم، مرادی)،

از مسئولین محترم کتابخانه، سایت اطلاع رسانی آقای نظیفی و بخش نشریات که حمایت های لازم را به عمل آورند.

از دوستان عزیز و یاران همیشه همراهم آقایان کیانی، البادی، عباسی و مهربان که لحظه لحظه زندگی من در این دوران با محبت و کمک آنها رقم خورد.

از همه دوستان و همکاران بزرگوار آقایان نیک پسند، ضرابی، مرادی، خورشیدی، ابری، اسلام نژاد، طاعتی،

پورحقیقی، باقری، فلاخ، شرافتی، باقری نیا، موسی زاده، رحیمی، طاهری، شریف زاده، صالحی

و خانمها پارسا، غلامی، میرزایی، لقمانی فر، شریفی، روحی، کوپایی، فلاخ قاسمی، فلاخ، رئوفی، توچی، میرصفا، عابدینی.

ضمن تشکر از پدر و مادر عزیزم بر دست های پینه بسته انها بوسه می زنم تا بدانند تمام عمر قدردان تلاش

هایشان هستم

از برادران و خواهران مهریانم که قوت قلبم بوده اند

چکیده فارسی.....	
چکیده انگلیسی.....	
ج.....	
خ.....	
بخش اول : سنتر-N-آسیل کتو آزیریدین ها و تبدیل آنها به کتو اکسازولین ها در شرایط کلاسیک و امواج دیز موج در واکنشی ناحیه گزین و مطالعه ای در واکنش کتو آزیریدین ها با ترکیبات آلی لیتیم و منیزیم	
فصل اول: مقدمه و تئوری	
مقدمه.....	
۱.....	۱-۱-آزیریدین ها.....
۲.....	۱-۱-۱-ترکیبات هتروسیکل سه عضوی و آزیریدین ها
۲.....	۱-۱-۲-ویژگی ساختاری در آزیریدین های N- استخلاف شده:.....
۳.....	۱-۱-۳- خواص بیولوژی آزیریدین ها.....
۳.....	۱-۲- تهیه آزیریدین ها.....
۴.....	۱-۳- تهیه آزیریدین های دارای گروه کربونیل در موقعیت ۲
۴.....	۱-۴- واکنش آزیریدین ها.....
۹.....	۱-۵- واکشن ازیریدین ها با ترکیبات آلی فلزی
۱۱.....	۱-۵-۱- فزدار کردن حلقه آزیریدین
۱۲.....	۱-۵-۲- نوآرایی در واکنش با ترکیبات آلی فلزی
۱۲.....	۱-۵-۳- باز شدن حلقه
۱۲.....	۱-۵-۴- واکنش آزیریدین های کربونیل دار با ترکیبات آلی فلزی
۱۳.....	۱-۵-۵- واکنش های گیترش حلقه
۱۵.....	۱-۶-۱- اکسازولین ها.....
۱۶.....	۱-۶-۲- روش های سنتر اکسازولین ها.....
۱۷.....	۱-۶-۳- اکسازولین ها به عنوان لیگاند برای کاتالیزور در واکنش های نامتقارن:.....
۲۶.....	۱-۶-۴- پلیمر های با پایه اکسازولین:.....
۲۶.....	فصل دوم: بحث و نتیجه گیری
۲۷.....	۷-۱- هدف تحقیق.....
۲۷.....	۸-۱- روش تحقیق.....
۳۰.....	۹-۱- تهیه چالکون ها
۳۰.....	۹-۱-۱- تهیه ترانس-۱،۳-دی فنیل پروپ-۲-ان-۱-اون (چالکون):.....
۳۱.....	۹-۱-۲- تهیه ۳،۲-دی بروم-۱،۳-دی فنیل پروپان-۱-اون.....
۳۱.....	۹-۱-۳- تهیه ۲-برومو-۱،۳-دی فنیل پروپ-۲-ان-۱-اون.....
۳۲.....	۹-۱-۱۰- تهیه آزیریدین ها.....
۳۲.....	۱۰-۱- تهیه فنیل (۳-فنیل آزیریدین-۲-ایل) متanon.....
۳۳.....	۱۰-۱-۲- تهیه آزیریدین های N- استخلاف شده با آنکیل
۳۴.....	۱۰-۱-۳- تهیه N-آسیل-ترانس-کتو آزیریدین ها در غیاب تری اتیل آمین.....
۳۵.....	۱۰-۱-۴- تهیه ۱-بنزویل-۳-فنیل آزیریدین-۲-ایل(فنیل) م تanon از N-(۲-کلرو-۳-اکسو-۱،۳-دی فنیل پروپیل) بنزامید.....
۳۵.....	۱۰-۱-۵- تهیه N-(۲-کلرو-۳-اکسو-۱،۳-دی فنیل پروپیل) بنزامید از ۱-بنزویل-۳-فنیل آزیریدین-۲-ایل(فنیل) متanon.....
۳۶.....	۱۱-۱- تهیه N-آسیل-ترانس-کتو آزیریدین ها در حضور تری اتیل آمین.....

۱۲-۱	- انتخاب کاتالیزگر مناسب جهت تهیه اکسازولین ها.....
۳۷	
۱۳-۱	- تهیه ترانس - کتو اکسازولین ها در شرایط کلاسیک.....
۳۸	
۱۴-۱	- تهیه ترانس - کتو اکسازولین ها تحت اثر امواج ریز موج.....
۴۲	
۱۵-۱	- واکنش ترکیبات آلی فلزی با N -آسیل کتو آزیریدین.....
۴۳	
۱۵-۱	- واکنش متل منیزیم یدید و $2,1$ -دی بنزویل -۳-فنیل آزیریدین.....
۴۴	
۱۵-۱	- مکانیسم واکنش N -آسیل کتو آزیریدین و واکنشگر گرینیارد.....
۴۹	
۱۵-۱	- واکنش ترکیبات آلی لیتیم و N -آسیل کتو آزیریدین ها.....
۴۶	
۱۵-۱	- واکنش متل لیتیم و فنیل لیتیم با N -آسیل کتو آزیریدین.....
۴۷	
۱۵-۱	- واکنش متل یدید، لیتیم با N -آسیل کتو آزیریدین.....
۴۷	
۱۵-۱	- واکنش بوتیل لیتیم با N -آسیل کتو آزیریدین.....
۴۸	
۱۶-۱	- نتیجه گیری کلی
۴۹	
۱۷-۱	- پیشنهاد برای کارهای آینده
۴۹	
	فصل سوم : کارهای تجزیی
	تکنیک های عمومی
۵۰	
۱۶-۱	- تهیه چالکون ها ، دی برم دار کردن و تبدیل آنها به آزیریدین.....
۵۱	
۱۶-۱	- تهیه چالکون
۵۱	
۱۶-۱	- تهیه $3,2$ -دی بروم-۱،۳-دی فنیل پروپان-۱-اون ($2,3$ -دی برمو چالکون).....
۵۱	
۱۶-۱	- تهیه 3 -نیتروفنیل-۱-فنیل - پروپ-۲-ان-۱-ان (3 -نیترو چالکون).....
۵۱	
۱۶-۱	- تهیه $3,2$ -دی برم-۳-نیتروفنیل-۱-فنیل - پروپان-۱-ان ($2,3$ -دی برم-۳-نیترو چالکون).....
۵۲	
۱۶-۱	- تهیه 2 -برومو-۲-دی فنیل بروپ-۲-ان-۱-اون (2 -برومو چالکون).....
۵۳	
۱۶-۱	- تهیه ترانس - فنیل $(3$ -فنیل آزیریدین-۲-ایل) مтанون (ترانس-۲-بنزویل-۳-فنیل آزیریدین).....
۵۳	
۱۶-۱	- تهیه ترانس - 3 -فنیل آزیریدین-۲-ایل (فنیل) مтанون (ترانس-۲-بنزوئیل- $(3$ -نیترو فنیل) آزیریدین).....
۵۳	
۱۶-۱	- تهیه ترانس-۱-بنزیل-۳-فنیل آزیریدین-۲-ایل فنیل مтанون (ترانس-۱-بنزیل-۲-بنزویل-۳-فنیل آزیریدین).....
۵۴	
۱۷-۱	- تهیه N - $(2$ -کلرو-۳-اکسو-۱،۳-دی فنیل پروپیل) استامید
۵۴	
۱۸-۱	- روش عمومی تهیه N -آسیل ترانس - کتو آزیریدین ها
۵۵	
۱۹-۱	- روش عمومی تهیه ترانس - کتو اکسازولین ها در شرایط کلاسیک
۵۷	
۲۰-۱	- تهیه اکسازولین ها در حضور امواج ریز موج
۶۰	
۲۱-۱	- واکنش متل منیزیم یدید و $2,1$ -دی بنزویل -۳-فنیل آزیریدین
۶۰	
۲۲-۱	- واکنش متل لیتیم و فنیل لیتیم با N -آسیل کتو آزیریدین
۶۰	
۲۳-۱	- واکنش بوتیل لیتیم با N -آسیل کتو آزیریدین
۶۱	
۲۴-۱	- طیف ها
۶۲	
۲۵-۱	- مراجع
۹۲	
	بخش دوم : تهیه کمک کایرال اکسازولیدینون و استفاده از آن در سنتز نامتنازن
	فصل اول: مقدمه و تئوری
	مقدمه
۹۷	
۱۲	- تهیه اکسازولیدینون ها
۹۸	
۱۲	- تشکیل N -آسیل اکسازولیدینون ها
۱۰۱	
۱۲	- کاربرد اکسازولین ها در واکنش های نامتنازن
۱۰۲	
۱۲	- برداشتن کمک کایرال و تهیه مولکول هدف
۱۰۵	
۱۲	- تبادل دوتریم
۱۰۶	
۱۲	- طیف سینجی NMR دینامیکی (DNMR)
۱۰۷	

۷-۲- محاسبات ثابت سرعت طیف DNMR

فصل دوم: بحث و نتیجه گیری

۸-۲- هدف تحقیق.....

- ۱۱۱..... ۹-۲- تهیه کمک کایرال (R)-۵،۵-دی متیل-۴-فنیل اکسازولیدین-۲-آن
- ۱۱۲..... ۹-۲- تهیه کمک کایرال (R)-۵،۵-دی متیل-۴-فنیل اکسازولیدین-۲-آن
- ۱۱۳..... ۹-۲- تهیه (R)-فنیل گلایسین متیل استر هیدرو کلرید.....
- ۱۱۴..... ۹-۲- تهیه ترشی-بوتیل (R)-(متوکسی کربونیل) (فنیل) متیل کربامات.....
- ۱۱۵..... ۹-۲- تهیه ترشی-بوتیل (R)-۲-هیدروکسی-۲-متیل-۱-فنیل پروپیل کربامات.....
- ۱۱۶..... ۹-۲- تهیه (R)-۵،۵-دی متیل-۴-فنیل اکسازولیدین-۲-آن
- ۱۱۷..... ۹-۲- تهیه (R)-۴-فنیل-۵،۵-دی متیل-۳-فنیل آکریلوئیل)-اکسازولیدین-۲-آن
- ۱۱۸..... ۹-۲- تهیه (R)-۳،۲-دی برمو-۳-فنیل پروپانوئیل)-۵،۵-دی متیل-۴-فنیل اکسازولیدین-۲-اون
- ۱۱۹..... ۹-۲- تهیه (R)-۲-(بنزیلیدین آمینو)-N-(R)-۲-هیدروکسی-۲-متیل-۱-فنیل پروپیل) استامید.....
- ۱۲۰..... ۹-۲- مکانیسم تشکیل ۲-(بنزیلیدین آمینو)-N-(R)-۲-هیدروکسی-۲-متیل-۱-فنیل پروپیل) استامید.....
- ۱۲۱..... ۹-۲- طیف ^1H NMR در حلال دوتریم دار.....
- ۱۲۲..... ۹-۲- بررسی NMR دینامیک در دماهای مختلف و محاسبه ثابت سرعت.....
- ۱۲۳..... ۹-۲- فصل سوم: کارهای تجربی

- ۱۲۴..... ۱۰-۲- فعالیت های تجربی.....
- ۱۲۴..... ۱۰-۲- تکنیک های تجربی.....
- ۱۲۴..... ۱۰-۲- تهیه (R)-فنیل گلایسین متیل استر هیدرو کلرید.....
- ۱۲۴..... ۱۰-۲- تهیه ترشی-بوتیل (R)-(متوکسی کربونیل) (فنیل) متیل کربامات.....
- ۱۲۵..... ۱۰-۲- تهیه ترشی-بوتیل (R)-۲-هیدروکسی-۲-متیل-۱-فنیل پروپیل کربامات.....
- ۱۲۵..... ۱۰-۲- تهیه (R)-۵،۵-دی متیل-۴-فنیل اکسازولیدین-۲-آن
- ۱۲۵..... ۱۰-۲- تهیه (R)-۴-فنیل-۵،۵-دی متیل-۳-فنیل آکریلوئیل)-اکسازولیدین-۲-آن
- ۱۲۶..... ۱۰-۲- تهیه (R)-۳،۲-دی برمو-۳-فنیل پروپانوئیل)-۵،۵-دی متیل-۴-فنیل اکسازولیدین-۲-اون
- ۱۲۷..... ۱۰-۲- تهیه (R)-۲-(بنزیلیدین آمینو)-N-(R)-۲-هیدروکسی-۲-متیل-۱-فنیل پروپیل) استامید.....
- ۱۲۸..... ۱۰-۲- طیف ها.....
- ۱۳۶..... ۱۰-۲- مراجع.....

بخش سوم: ستز ایمینوتیازولین های جدید با روش موثر تک ظرفی سه جزیی ناحیه گزین جهت بررسی اثرات بیولوژیکی آن ها

فصل اول: مقدمه و تئوری

- ۱۳۹..... مقدمه.....
- ۱۴۰..... ۱-۳- ستز ایمینوتیازولین ها.....
- ۱۴۰..... ۱-۱-۳- سنتز ۲-آمینو تیازولین و استفاده از آنها.....
- ۱۴۰..... ۱-۲-۱-۳- استفاده از اتینل آمین.....
- ۱۴۲..... ۱-۳-۱-۳- استفاده از آزیریدین ها.....
- ۱۴۳..... ۱-۴-۱-۲- استفاده از دی ان ها.....
- ۱۴۴..... ۱-۳-۵-۱-۳- استفاده از تیو سمی کربازید و ترکیبات مشابه.....
- ۱۴۵..... ۱-۳-۶-۱-۳- استفاده از تیواوره دواستخالافی.....
- ۱۴۶..... ۱-۲-۳- کاربرد ایمینوتیازولین ها.....
- ۱۴۷..... ۱-۲-۳- خواص علف کشی.....
- ۱۴۸..... ۱-۲-۳- خبد قارچ
- ۱۴۹..... ۱-۲-۳- خواص ضد التهابی.....
- ۱۵۰..... ۱-۲-۳- خواص ضد میکروبی.....

۱۵۰.....	۵-۲-۳- خاصیت ضد HIV
۱۵۲.....	۳-۳- هدف تحقیق.....
۱۵۳.....	۴-۳- بحث و بررسی درباره واکنش های اولیه و تعیین ساختار در واکنش مدل.....
۱۶۱.....	۳-۴- مکانیسم تشکیل ایمینو تیازولین ها.....
۱۶۲.....	۳-۵- بحث و بررسی درباره ساختار محصولات ناحیه ای.....
۱۶۴.....	۳-۶- بحث و بررسی درباره ساختار فعالیت بولولوژیکی ۲-(اتیل ایمینو)-۵-متیل-۲-(پارامتیل فنیل)-۴-فنیل تیازول
۱۶۹.....	۳-۷- بررسی فعالیت بولولوژیکی ۲-(اتیل ایمینو)-۵-متیل-۲-(پارامتیل فنیل)-۴-فنیل تیازول
۱۶۹.....	۳-۸- نتیجه گیری.....
۱۶۹.....	۳-۹- پیشنهاد برای کارهای آینده.....
۱۶۷.....	فصل سوم : کارهای تجربی
۱۶۷.....	تکنیک های عمومی
۱۶۸.....	۳-۱۰- تهیه α -هالو کتون از ترکیب α -هیدروکسی کتون
۱۶۸.....	۳-۱۱- روش عمومی تهیه مشتقات تیو اوره
۱۶۸.....	۳-۱۱-۱- تهیه N -اتیل، N -پارا-تویلیل تیو اوره
۱۶۹.....	۳-۱۱-۲- تهیه N -بنزیل، N -فنیل تیو اوره
۱۷۰.....	۳-۱۱-۳- تهیه N -اتیل، N -فنیل اتیل تیو اوره
۱۷۰.....	۳-۱۱-۴- تهیه N -متیل، N -فنیل اتیل تیو اوره
۱۷۰.....	۳-۱۲- روش عمومی تهیه ایمیدازول تیون
۱۷۱.....	۳-۱۳- روش عمومی واکنش مشتقات تیو اوره با ترکیبات α -هالو کتون
۱۷۱.....	۳-۱۴- روش عمومی واکنش سه چربی آلکیل یا آربیل ایزو تیوسیانات و آمین های نوع اول با ترکیبات α -هالو کتون
۱۷۵.....	۳-۱۵- بررسی خواص بولولوژیکی ترکیب ۲-(اتیل ایمینو)-۵-متیل-۲-(پارامتیل فنیل)-۴-فنیل تیازول
۱۷۸.....	۳-۱۶- طیف ها
۱۷۹.....	۳-۱۷- مراجع

۲۰.....	شمای ۱-۴۵	۱۲.....	شمای ۱-۲۲
۲۰.....	شمای ۱-۴۶	۱۲.....	شمای ۱-۲۳
۲۱.....	شمای ۱-۴۷	۱۲.....	شمای ۱-۲۴
۲۱.....	شمای ۱-۴۸	۱۳.....	شمای ۱-۲۵
۲۱.....	شمای ۱-۴۹	۱۳.....	شمای ۱-۲۶
۲۲.....	شمای ۱-۵۰	۱۳.....	شمای ۱-۲۷
۲۲.....	شمای ۱-۵۱	۱۴.....	شمای ۱-۲۸
۲۲.....	شمای ۱-۵۲	۱۴.....	شمای ۱-۲۹
۲۳.....	شمای ۱-۵۳	۱۴.....	شمای ۱-۳۰
۲۳.....	شمای ۱-۵۴	۱۴.....	شمای ۱-۳۱
۲۳.....	شمای ۱-۵۵	۱۵.....	شمای ۱-۳۲
۲۴.....	شمای ۱-۵۶	۱۵.....	شمای ۱-۳۳
۲۴.....	شمای ۱-۵۷	۱۶.....	شمای ۱-۳۴
۲۴.....	شمای ۱-۵۸	۱۶.....	شمای ۱-۳۵
۲۴.....	شمای ۱-۵۹	۱۶.....	شمای ۱-۳۶
۲۵.....	شمای ۱-۶۰	۱۷.....	شمای ۱-۳۷
۲۵.....	شمای ۱-۶۱	۱۸.....	شمای ۱-۳۸
۲۵.....	شمای ۱-۶۲	۱۸.....	شمای ۱-۳۹
۲۶.....	شمای ۱-۶۳	۱۸.....	شمای ۱-۴۰
۲۶.....	شمای ۱-۶۴	۱۹.....	شمای ۱-۴۱
۲۶.....	شمای ۱-۶۵	۱۹.....	شمای ۱-۴۲
۲۸.....	شمای ۱-۶۶	۱۹.....	شمای ۱-۴۳
۲۹.....	شمای ۱-۶۷	۲۰.....	شمای ۱-۴۴

۱.....	۱- شمای	۳.....	۱- شمای
۲.....	۲- شمای	۴.....	۱- شمای
۴.....	۳- شمای	۴.....	۲- شمای
۵.....	۴- شمای	۵.....	۱- شمای
۵.....	۵- شمای	۵.....	۲- شمای
۵.....	۶- شمای	۵.....	۳- شمای
۶.....	۷- شمای	۶.....	۱- شمای
۶.....	۸- شمای	۷.....	۲- شمای
۷.....	۹- شمای	۷.....	۳- شمای
۷.....	۱۰- شمای	۷.....	۱- شمای
۷.....	۱۱- شمای	۷.....	۲- شمای
۷.....	۱۲- شمای	۷.....	۳- شمای
۸.....	۹- شمای	۸.....	۱- شمای
۸.....	۱۰- شمای	۸.....	۲- شمای
۸.....	۱۳- شمای	۸.....	۳- شمای
۸.....	۱۴- شمای	۸.....	۱- شمای
۸.....	۱۵- شمای	۹.....	۱- شمای
۹.....	۱۶- شمای	۹.....	۲- شمای
۹.....	۱۷- شمای	۱۰.....	۱- شمای
۱۰.....	۱۸- شمای	۱۰.....	۲- شمای
۱۰.....	۱۹- شمای	۱۱.....	۱- شمای
۱۱.....	۲۰- شمای	۱۱.....	۲- شمای
۱۲.....	۲۱- شمای	۱۲.....	۱- شمای

۴۶.....	۱۰-۱	۱۱۷.....	۴۱-۲	شماهی ۶۸-۱
۴۶.....	۱۱-۱	۱۱۹.....	۴۲-۲	شماهی ۶۹-۱
شکل های بخش ۲				
صفحه.....		شماهی ۴۳-۲		شماهی ۷۰-۱
۹۷.....	۱-۲	شماهی ۴۴-۲		شماهی ۷۱-۱
۱۰۰.....	۲-۲			شماهی ۷۲-۱
۱۰۷.....	۳-۲			شماهی ۷۳-۱
۱۰۸.....	۴-۲			شماهی ۷۴-۱
۱۰۹.....	۵-۲			شماهی ۷۵-۱
۱۱۰.....	۶-۲			شماهی ۷۶-۱
۱۱۴.....	۷-۲			شماهی ۷۷-۱
۱۱۵.....	۸-۲			
۱۱۶.....	۹-۲			
۱۱۸.....	۱۰-۲			
۱۱۹.....	۱۱-۲			
۱۲۱.....	۱۲-۲			
۱۲۲.....	۱۳-۲			
۱۲۳.....	۱۴-۲			
شکل های بخش ۳				
صفحه.....				
۱۳۹.....	۱-۳			
۱۴۸.....	۲-۳			
۱۴۹.....	۳-۳			
۱۵۰.....	۴-۳			
۱۵۱.....	۵-۳			
۱۵۲.....	۶-۳			
۱۵۵.....	۷-۳			
۱۵۹.....	۸-۳			
۱۶۰.....	۹-۳			
۱۶۱.....	۱۰-۳			
۱۶۲.....	۱۱-۳			
۱۶۵.....	۱۲-۳			
شکل های بخش ۱				
صفحه.....				
۱.....	۱-۱			
۲.....	۲-۱			
۲.....	۳-۱			
۱۶.....	۴-۱			
۱۸.....	۵-۱			
۳۳.....	۶-۱			
۳۴.....	۷-۱			
۴۰.....	۸-۱			
۴۰.....	۹-۱			

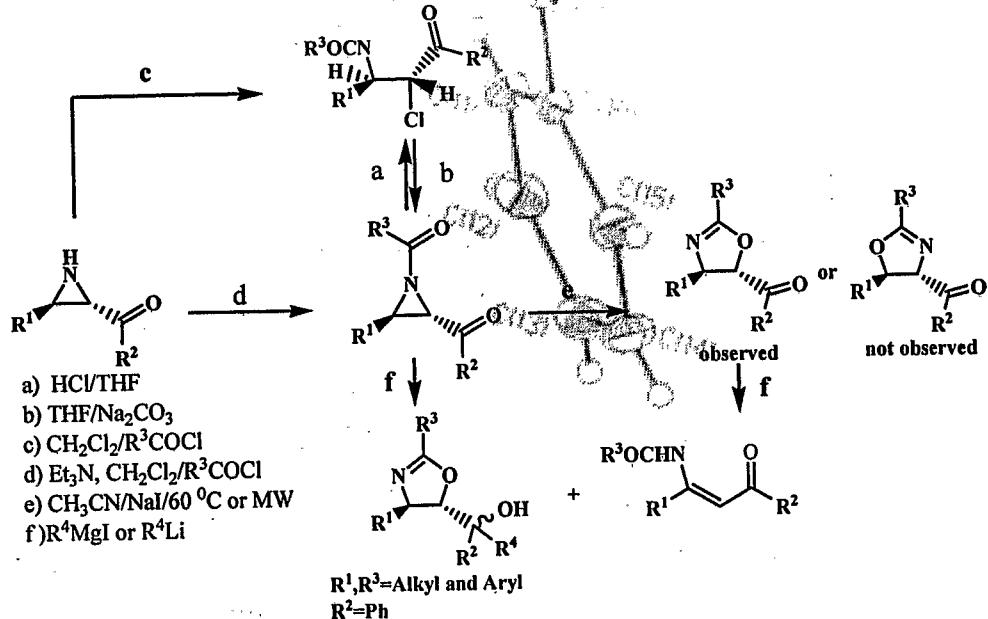
مطالعه ای در سنتز ترکیبات N-هتروسیکل جدید

مورد استفاده در سنتز ترکیبات فعال بیولوژیکی

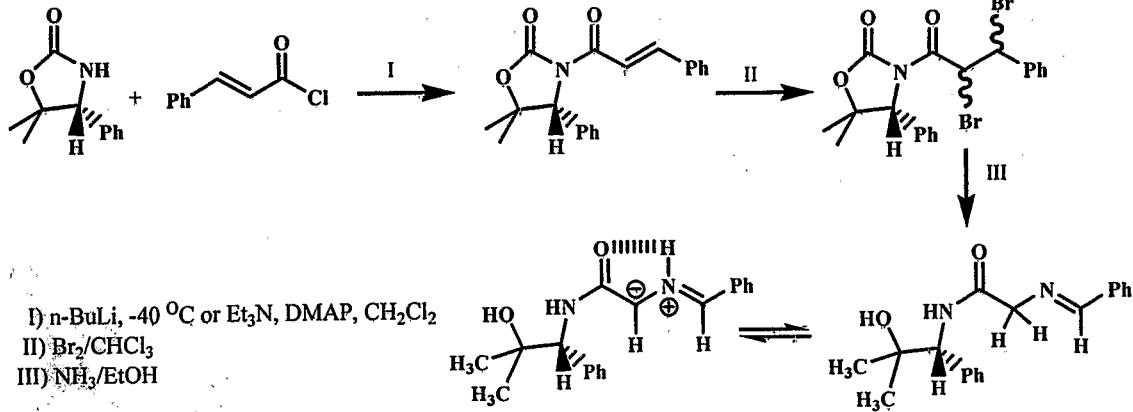
حشمت الله صمیمی شلمزاری

ترکیب های هتروسیکل نیتروژن دار گروه مهمی از ترکیبات را تشکیل می دهند که به دلیل خواص منحصر به فرد و اهمیت آنها به عنوان پیش ماده یا جلد واسطه های سنتز در بسیاری از فرآیندهای شیمیابی توجه شیمیدان های زیادی را به خود جلب کرده اند. در میان این ترکیبات آزیریدین ها و اکسازولین های با استخلافهای مختلف به طور موثر در سنتز های بی تقارن به عنوان کمک کایرال و نیز به عنوان جلد واسطه به طور گستردۀ مورد استفاده قرار گرفته اند. چندین روش سنتزی برای تهیه اکسازولین ها به دلیل اهمیت این ترکیبات در سال های اخیر گزارش شده است و نیز تعداد زیادی از آنها به خاطر فعالیت های بیولوژیکی آن مخصوصات دریابی جداسازی شده اند.

در بخش اول این رساله تهیه تعدادی از آزیریدین ها و تبدیل آنها به $\text{N}-\text{R}^1\text{R}^2\text{O}\text{C}\text{N}$ کتو آزیریدین های عنوان پیش ماده برای سنتز اکسازولین های جدید شرح شده است (شمای ۱). در ادامه اثرات کاتالیزورهای مختلف از جمله NaI , BF_3OEt_2 , TiCl_4 , $\text{Cu}(\text{OTf})_2$, MgBr_2 , ZnCl_2 و $\text{Cu}(\text{OTf})_2\text{-2,1-Di-BuTil}$, کتو آزیریدین به کتو اکسازولین به عنوان یک واکنش مدل مورد ارزیابی قرار گرفته است. سپس برای تحقق ناجه اگرین برای تبدیل کتو آزیریدین های تهیه شده به کتو اکسازولین ها در حضور NaI در پشت شرایط کلاسیک و رزونوژ (MW) انجام شده است. ناجه گوئنی این تبدیل توسط بلور نگاری پرتو-X و NMR مورد تأیید قرار گرفته است. با توجه به اینکه پژوهش های انجام شده روی آزیریدین ها با ترکیبات آلی فلزی کمتر توسعه یافته است در ادامه این قسمت واکنش $\text{N}-\text{Asil}$ کتو آزیریدین ها با جند ترکیب آلی لیتیم و فنیونیم نیز مورد مطالعه قرار گرفته است.

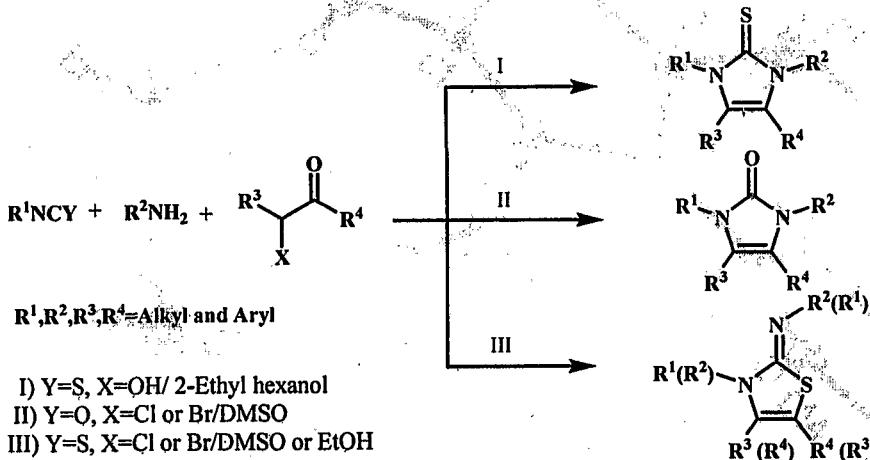

در بخش دوم این کار تحقیقاتی کمک کایرال (R)-5,5-دی متیل-4-فنیل-اکسازولیدینون طی یک فرآیند چند مرحله ای برای سنتز نامتفارن آزیرین کربوکسیلیکی اسید ها تهیه شد. این مطالعه منجر به سنتز موثر ۲-(بتریلیدین آمینو)-N-(R)-2-هیدروکسی-2-متیل-1-فنیل پروپیل استامید به عنوان یک آزمین کایرال فعال نوری جدید شد. خواص NMR دینامیک این محصول نیز مورد مطالعه قرار گرفت (شمای ۲).

در میان خانواده ترکیبات هتروسیکل نیتروژن دار، ایمینوتیازولین ها گروه مهمی را به خود اختصاص داده اند که تنوع ساختاری در آنها منجر به خواص درمانی و فعالیت های بیولوژیکی مختلف شده و این امر شیمی دان ها و بیوشیمی دان ها را مجدوب خود کرده است. از جمله فعالیت های بیولوژیکی آنها می توان به خواص ضد باکتری، آفت کشی، ضد درد، حشره کشی، ضد ایدز، ضد قارچ، ضد التهاب، کاهش دهنده فشار خون، ضد تشنج، ضد مalaria، و تنظیم کننده رشد گیاه اشاره کرد. مشتقات زیادی از آنها به صورت اختراع ثبت شده گزارش شده اند.

در بخش آخر این رساله ابتدا مطالعه ای در واکنش ایزو سیانات ها (و یا ایزو-تیوسیانات ها)، آمین ها و α -هالو کتون (و یا α -هیدروکسی کتون) صورت گرفت، سپس یک روش موثر تک ظرفی چند جزئی (MCR) (ناحیه گزین برای سنتز تعدادی از ترکیبات ایمینو تیازولین های جدید آغاز شد (شمای ۳).

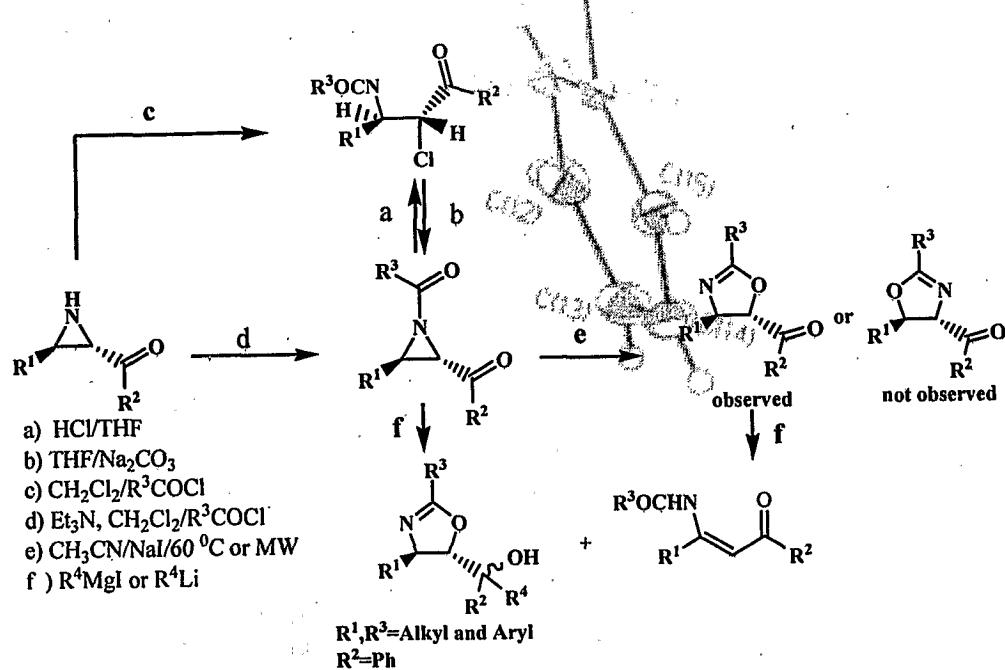

کلید واژه ها: N-آسیل کتو آزیریدین، اکسازولولین، کمک کایرال، اکسازولیدینون، سنتز ناحیه گزین، ایمینو-تیازولین، ریزموچ.

Studies on the Synthesis of New *N*-Heterocyclic Compounds Used in the Preparation of Biologically Active Products

N-heterocyclic compounds constitute an important class of compounds which has attracted chemists from various areas due to their unique properties and capacities to serve as synthetic precursor or mediator in a multitude of chemical processes. Among them aziridines and oxazolines with various backbones have found widespread use in asymmetric reactions as valuable chiral auxiliaries and versatile intermediates. Several synthetic methods have been developed for the preparation of oxazolines in recent years. A great number of oxazolines with biological activities have also been isolated from marine organisms.

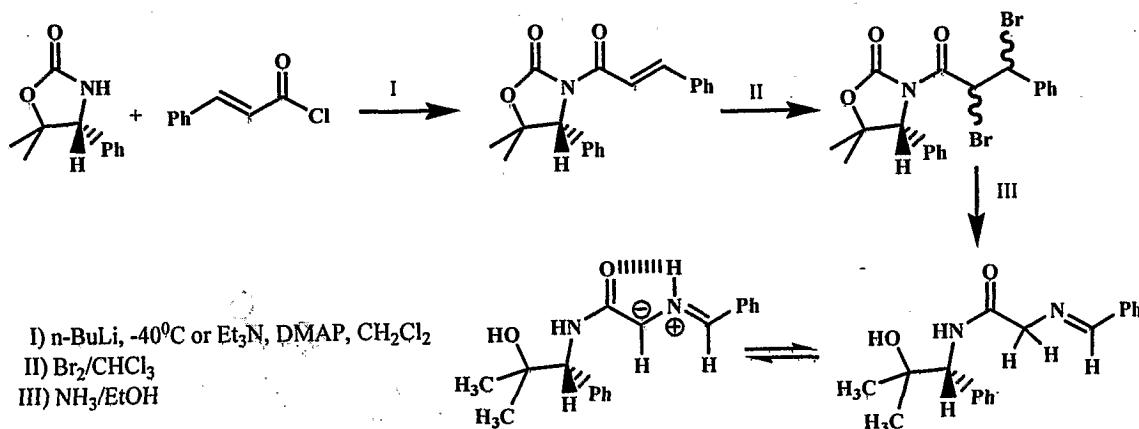
In the first part of this thesis, preparation of aziridines and their uses in the synthesis of *N*-acylaziridines as precursor for the synthesis of new oxazolines has been described (Scheme 1). In continuation the effects of some catalysts such as: AlCl_4 , ZnCl_2 , MgBr_2 , NaI , $\text{BF}_3\cdot\text{OEt}_2$ and $\text{Cu}(\text{OTf})_2$ on the conversion of 1,2-dibenzoyl keto-aziridine to keto-oxazoline as a model reaction have been evaluated. Then a regio-selective synthesis of keto-oxazolines in the presence of NaI under classical and microwave condition was developed. The regio-chemistry of this reaction was confirmed by X-ray crystallography and NMR. The chemistry of metalated aziridines is far less developed. The reaction of *N*-acyl keto-aziridines with organometallics such as: organo-lithium and organo-magnesium was also developed (Scheme 1).

Scheme 1

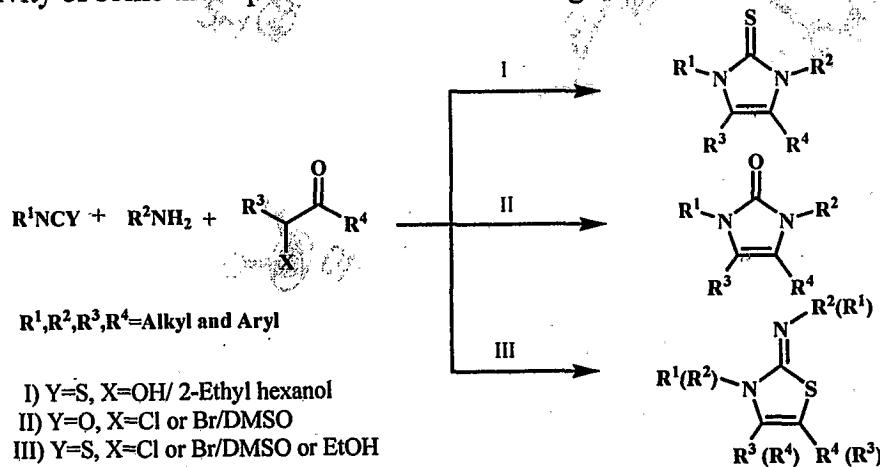
In the second part of this research, (R)- 5,5-dimethyl-4-phenyl-oxazolidinone was prepared in a multi-step synthesis as chiral auxiliary for the asymmetric synthesis of chiral aziridines carboxylic acids.

This study led to the efficient synthesis of 2-(benzylideneamino)-N-((R)-2-hydroxy-2-methyl-1-phenylpropyl)acetamide as a new chiral azomethine product. Dynamic NMR properties of this product was also studied (Scheme 2).

Scheme 2

Among *N*-heterocyclic compounds, iminothiazolines are significant group of organic compounds which have attracted a great deal of attention in organic synthesis due to their biological activities such as bactericidal, analgesicidal, fungicidal, insecticidal, anti HIV, anti-inflammatory, vasodilator and antihypertensive, anticonvulsant, anthelmintic, plant growth regulatory and antifungal activities. Several derivatives of imino-thiazolines have been reported as patents. In the last part of this thesis the reaction of isocyanates (and isothiocyanates), amines and α -halo (or hydroxyl) ketones was studied. In continuation, an efficient one-pot three component regioselective synthesis of some new imino-thiazolines was developed (Scheme 3). The biological activity of some these products was also investigated.

Scheme 3

Keywords: *N*-acylaziridines, Oxazolines, Auxiliary, Oxazolidinone, Regio-synthesis, Imino-thiazolines, Microwave

بخش اول

ستز N -آسیل کتو آزیریدین ها و تبدیل آنها به کتو اکسازولین ها
در شرایط کلاسیک و امواج ریز موج
در واکنشی ناحیه گزین و مطالعه ای در واکنش کتو اکسازولین ها
با ترکیبات آلی لیتیم و منیزیم

مقدمه : ۴۰

ترکیب های هتروسیکل نیتروژن دار از نقطه نظر سنتزی و مکانیسمی جایگاه مهمی در شیمی آلی به خود اختصاص داده اند. ترکیبات هتروسیکل نیتروژن دار، آزیریدین ها و اکسازولین ها، نه تنها به عنوان ترکیبات فعال بیولوژیکی، بلکه به عنوان حد واسط در سنترهای شیمی اهمیت قابل توجهی دارند. آزیریدین ها به عنوان آلکیل دار کننده و ضد سرطان شناخته شده اند، و به علاوه به طور تجاری تولید شده و در صنعت پلاستیک سازی، پوشش ها و نساجی به کار گرفته شده اند [۱-۸].

جلقه اکسازولین، یک ایمینوستر، علاوه بر تنوع استفاده و کاربرد، خود حد واسط مهمی در سنتز سرین ها است که در سنتز آنتی بیوتیک های مختلف به کار می روند [۱]. اکسازولین ها با استخالنها مختلف علاوه بر اینکه به عنوان کاتالیزور در سنترهای نامتنازن به کار می روند همچنین حد واسط های مهمی در سنتز آمینو الکلها و آمینواسیدها به شمار می روند [۲]. گروه اکسازولین یک عامل مهم در سنترهای آلی محسوب می شود و به عنوان محافظت کننده کربوکسیلیک های فعال دارویی و اصلاح خواص سیتیکی-دارویی بعضی ترکیبات به شمار می رود که تحت شرایط فیزیولوژیکی یا دیگر شرایط مناسب به آرامی هیدولیز شده و محصول موثر را آزاد می کند [۳].

در دهه های اخیر شیمیدانها مقالات متعددی در مورد اکسازولین هایی با استخلاف ها و ساختارهای متفاوت که با یک لیگاند تشکیل کی لیت داده و به عنوان کاتالیزور های کایرال در واکنش های نامتنازن مورد استفاده قرار گرفته اند، به چاپ رسانده اند [۴۰-۳۷]. ما در این رساله علاقه مند به سنتز دسته جدیدی از اکسازولین ها با عنوان کتواکسازولین ها شدیم. در این بررسی ترانس کتوآزیریدین های استخلاف شده در شرایط کلاسیک و تحت امواج ریز موج طی یک واکنش گسترش حلقه و به طور کاملا ناجیه گزین و فضای گزین به ترانس کتو اکسازولین های مربوطه تبدیل شدند. ابتدا به عنوان مقدمه به تحقیقات گزارش شده در منابع علمی در مورد سنتز و شیمی آزیریدین ها و اکسازولین ها می پردازیم.

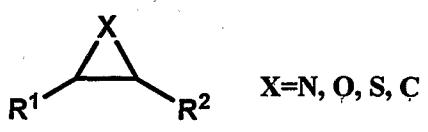
۱-۱-آزیریدین ها

۱-۱-۱-ترکیبات هتروسیکل سه عضوی و آزیریدین ها^۱

ترکیبات هتروسیکل سه عضوی با یک هترواتوم (شکل ۱-۱) از نقطه نظر سنتزی و مکانیسمی جایگاه مهمی در شیمی آلی به خود اختصاص داده است. قراردادن یک هترواتوم به جای یکی از کربن های حلقه سیکلوپروپان تغییرات وسیعی در خواص

فیزیکی و شیمیایی ترکیب می گذارد که این تغییرات به علت تفاوت در مقدار زاویه موجود و مقدار مورد انتظار براساس هیریداسیون است و نتیجه این عوامل

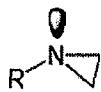
به فشار حلقه منجر شده و خواص ویژه ای را برای هتروسیکل به ارمغان می آورد.

شکل ۱-۱

۲-۱-۱-ویژگی ساختاری در آزیریدین های N-استخلاف شده:

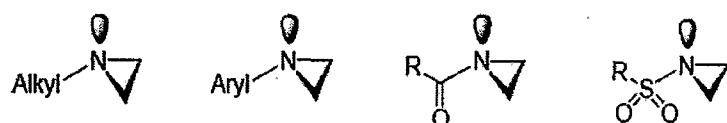
شیمی آزیریدین ها در مقایسه با اپوکسید ها

نیتروژن بدون توجه به استخلاف به صورت هرمی است

با حضور یک ظرفیت بیشتر روی هترواتوم از

پیچیدگی بیشتری برخوردار است. در واکنش های

شکل ۲-۱

باز شدن حلقه اغلب به ویژه در مورد بازهای قوی،

پیوند N-H باید برای جلوگیری از پروتون زدایی و

واکنش های جانبی محافظت شود (شکل ۲-۱).

به علاوه اگر استخلاف بتواند بار منفی روی نیتروژن را پایدار کند

ایده آل خواهد بود [۲]. از سال ۱۹۶۰ با توجه به طبیعت استخلاف روی

نیتروژن، آزیریدین ها به دو دسته تقسیم شده اند. اولین گروه آزیریدین

های فعال شده هستند که در آنها نیتروژن خاصیت بازی دارد و اغلب

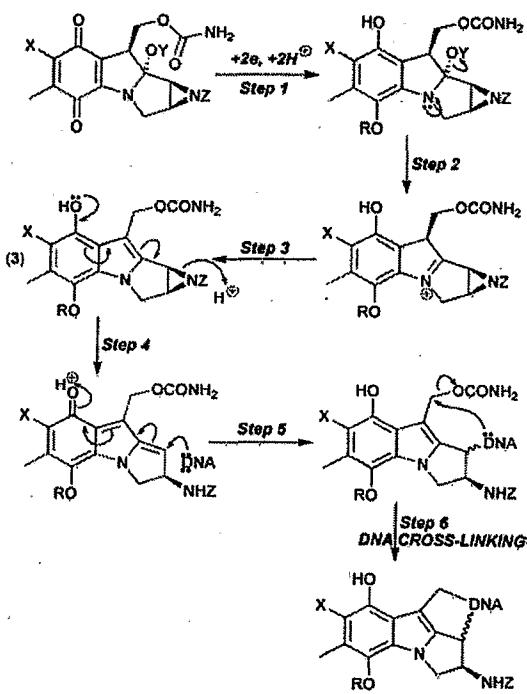
واکنش های باز شدن حلقه بعد از پروتون دار شدن، تبدیل به نمک نوع چهارم یا در حضور اسید لوئیس اتفاق می افتد.

دومین گروه آزیریدین های غیر فعال شده هستند که هنگام حمله هسته دوست در باز شدن حلقه، استخلاف (سولفونیل،

سولفینیل، فسفورینیل، کاربامویل یا آسیل) روی نیتروژن بواسطه مزدوج شدن باعث پایداری حالت گذار می شود (شکل

۳-۱). در آزیریدین ها، رزونانس ضعیفی بین جفت الکترون نیتروژن و پیوند $\text{X}=\text{O}$ استخلاف روی نیتروژن وجود دارد که علت

آن را می توان افزایش فشار، که در ارتباط با ایزومر رزونانسی شبه آمیدی است مطرح کرد.

شماری ۱-۱

آزیریدین ها به عنوان عامل الکیل دار کننده قوی در موجودات زنده می باشد. آزیریدین ها به عنوان عامل الکیل دار کننده قوی در موجودات زنده

۱-۱-۳- خواص بیولوژی آزیریدین ها

دسته ای از این هتروسیکل های سه عضوی^۱، به عنوان الکیل دار کننده [۳] و ضد سرطان^۲ [۴] شناخته شده اند. به علاوه آزیریدین ها به طور تجارتی تولید شده و در صنعت پلاستیک سازی، پوشش ها و نساجی به کار گرفته شده اند. آزیریدین ها و مشتقات آنها فعال بوده و اثر سمی آنها به خاطر تحریک چشم، پوست و التهاب درونی آنها است. خصوصیت ویژه الکیل دار کننده گی آزیریدین ها [۵] در صنعت و مطالعات بیولوژیکی^۳ شایان توجه بوده و اثرات آنتی بیوتیک^۶ [۶]، غیر فعال کننده گی آنزیم و ضد سرطانی آزیریدین ها به خاصیت آلکیل دار کننده گی مربوط

به شمار می روند (شماری ۱-۱). به هر حال چندین دسته از آزیریدین ها وجود دارند که در ترکیبات طبیعی یافت می شوند، که شاید بهترین نوع شناخته شده آنها میتوزان ها هستند که در ابتدا از خاک دارای استرپتومایسین و رتیسیلاتوس^۵ استخراج شدند و فعالیت ضد تومور^۶ و آنتی بیوتیکی از خود نشان دادند. بررسی ارتباط ساختاری و واکنش پذیری نشان داده که حلقه آزیریدین عامل اصلی برای فعالیت ضد توموری می باشد (شماری ۲-۱). میتوزان یکی از چندین دسته از ترکیبات طبیعی آنتی بیوتیک می باشد که با چنین شیوه ای فعالیت می کنند. مشتقاتی از آزیریدین ها از نظر متابولیسمی و خواص ضد توموری بر روی موش ها مورد بررسی قرار گرفته اند [۷].

آزیریدین هایی که اشاره شد خواص فارموکولوژی مناسبی بر پایه مشاهدات سال ۱۹۶۰ از خود نشان می دادند. در این مشاهده نیتروژن خردل هایی مانند دی (۲-کلرواتیل) متیل آمین قادر به کاهش سرعت و رشد تومور در موشها شد. نیتروژن خردل (به علت ساختار مشابه با گاز خردل^۷ دی (۲-کراتیل) سولفید مورد استفاده در جنگ جهانی اول چنین نامی به آنها داده اند) عامل

1- Three membered

2- Anti cancer

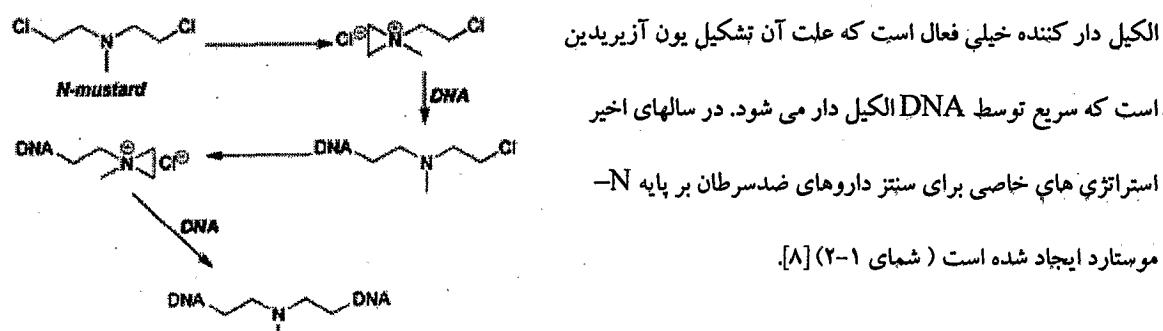
3- Biological

4- Antibiotics

5- Streptomyces verticillatus

6- Anti-tumor

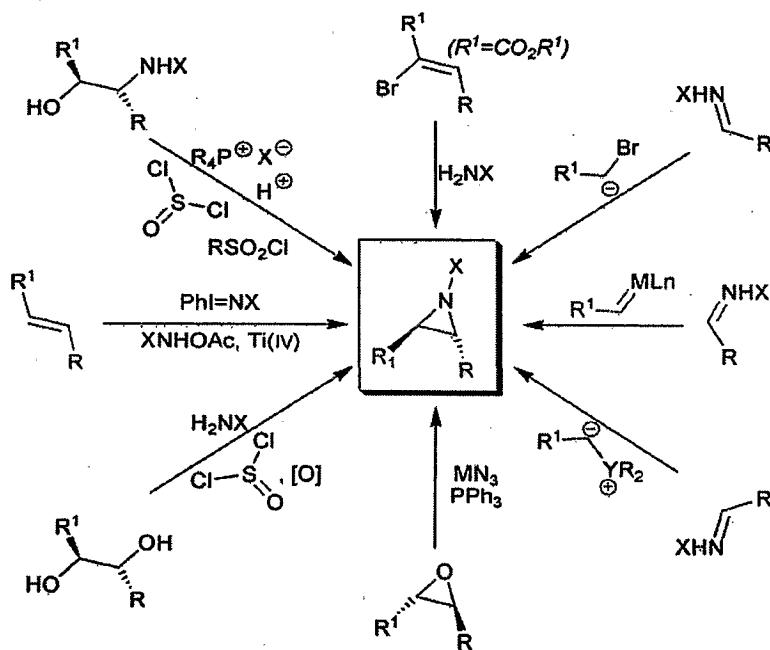
7- Mustards

شماره ۲-۱

۲-۱- تهیه آزیریدین ها

روش های متفاوت و مناسبی برای سنتز آزیریدین ها ارائه شده که به صورت طرح کلی زیر آورده شده است (شماره ۳-۱) [۳].

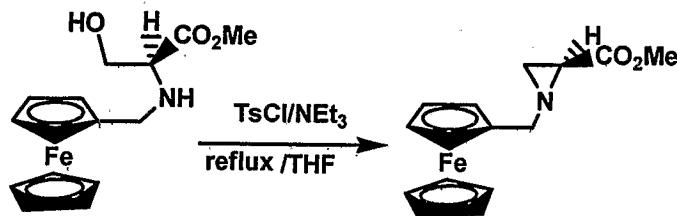
شماره ۳-۱

اما با توجه به این که در پژوهش حاضر تهیه و استفاده از آزیریدین های کربونیل دار در موقعیت α (در موقعیت α مدنظر بوده، در این قسمت به روش های سنتزی از آزیریدین های کربونیل دار در موقعیت α می پردازیم.

۳-۱- تهیه آزیریدین های کربونیل دار در موقعیت α

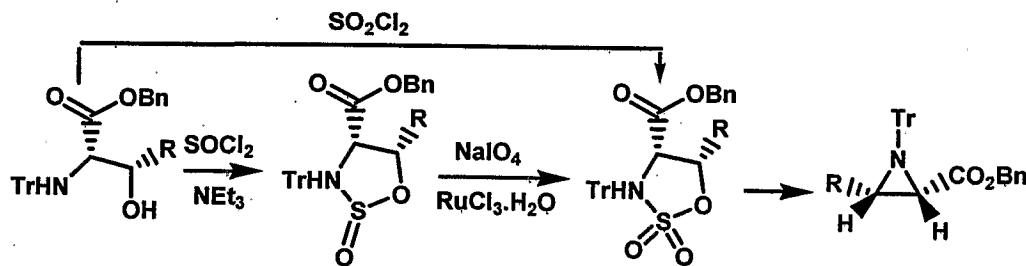
روشهای متفاوت و متنوعی برای سنتز آزیریدین های کربونیل دار در موقعیت α توسعه یافته است که بر پایه مواد اولیه مورد استفاده در تشکیل حلقه به چند دسته تقسیم می شوند [۹]: ۱- حلقوی شدن هیدورکسی آمینواسترها، ۲- حلقوی شدن هیدروکسی آزیدو استرهای، ۳- حلقوی شدن α -هالو و α -سولفونیل اکسی- β -آمینواسترها، ۴- آزیریدین دار شدن استرهای α -، β -، γ - آزیریدین دار شدن ایمین ها و ۶- نایترن ها

۱- حلقوی شدن هیدروکسی آمینواسترها: علاوه بر روش ونکر^۱ که در حضور سولفوریک اسید گروه هیدروکسی را به ترک کننده مناسب جهت تهیه آزیریدین هابه کار برد گروه β -هیدروکسی نیز به طور طبیعی برای توسیل دار شدن و مسیل دار شدن فعال است و در نتیجه آماده یک واکنش درون مولکول S_N^2 می باشد (شما ۱-۴). به عنوان مثال استرسرین زیر با توسیل کلرید در حضور تری اتیل آمین ترکیبات آزیریدین مربوطه را به دست می دهد [۱۰].

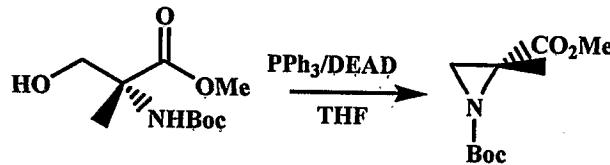
شماری ۱

بر بدات در حضور مقدار کاتالیتیکی از روتنیم (III) کلرید نیز گزارش شده است (شمای ۱-۵) [۱۱]. آزبیریدین دار کردن β -هیدورکسی- α -آمینواسترها در حضور تیونیل کلرید و تری اتیل آمین و بدنال آن اکسید کردن با سدیم

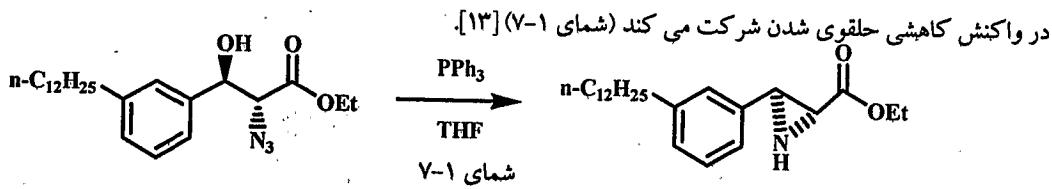
شماي ۱-۵

و اکنون، میتوانیم روش دیگری ایست که برای حلقوی شدن β -آمینو استرها به کار رفته است (شماره ۱-۶) [۱۲].

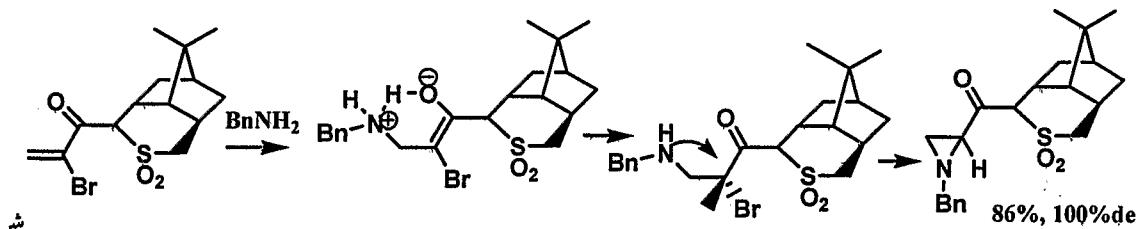
شماره ۱-۶

۲- حلقوی شدن هیدروکسی آزیدو استرهای یک روش کلی برای سنتز آزیریدین N -استخلاف نشده شامل استفاده از اکسیران است که در واکنش باز شدن حلقه با آزید، هیدروکسی آزید تولید می کند و سپس هیدروکسی آزید با تری فتیل فسفین

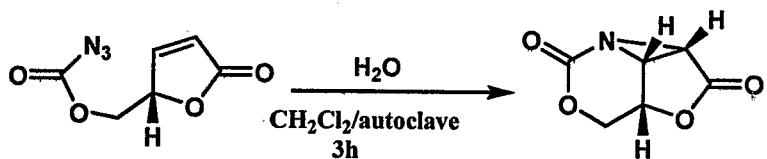
1- Vanker
2- Mitsunobu reaction

۳- حلقوی شدن α -هالو و α -سولفونیل اکسی- β -آمینو استرها: افزایش مایکل به استر α -هالو و α , β غیر اشباع و مشتقات آن یک استر α -هالو و β -آمینو استرمی دهد که تحت واکنش حلقوی شدن درون ملکولی آزیریدین تولید می‌کند. در این واکنش دیاستر گرینی مطلوب نیست مگر اینکه از کمک کایرال استفاده شود. ترکیبات ۱-۲،۱-دی برموماسترها و مشتقات مربوطه در واکنش کرامول^۱ در حضور آمین نوع اول یا آمونیاک یک جد واسط α -هالو- β -آمینو را به دست داده که سپس طی واکنش حلقوی شدن به آزیریدین تبدیل می‌شود (شمای ۸-۱) [۱۴].

شمای ۸-۱

۴- آزیریدین شدن استرهای α , β غیر اشباع: آزیریدین شدن نامتقارن این دسته از ترکیبات با N -نایترن‌ها توسط اتکنیسون^۲ و همکارانش به طور کامل مطالعه شده است [۱۵]. سرب تترا استات با اکسید کردن افزایشی N -آمینوکینوزولون به α -متیلن-۷-بوتیرولاکتون با القاء کامل تقارنی در حضور تری فلوئورواستیک اسید واکنش را پیش برده و فقط یک استریوایزومر به کمک کریستالوگرافی اشعه X تشخیص داده شده است (شمای ۹-۱).

شمای ۹-۱

ترمولیز آسیل اسید در اتوکلاو و سپس حلقوی شدن و تشکیل آزیریدین توسط ایگلی^۳ گزارش شده است [۱۶]. یک روش مفید دیگر برای سنتر آزیریدین‌های نامتقارن شامل واکنش با ترکیبات کربونیلی α - β -غیر اشباع و $[N$ -پارا-تولوئن سولفونیل] ایمینو] فنیل ایودینان (PhI=NTS) در حضور مقدار کاتالیتیکی نمک‌های مس (I) مانند $\text{Cu}(\text{OTf})_2$ یا CuClO_4 و اغلب در حضور مشتقاتی از لیگاندهای بیس اکسازولین کایرال می‌باشد (شمای ۱۰-۱) [۱۷].

- 1- Cromwell
- 2- Atkinson
- 3- Egli